

OPIS SZLAKU KAJAKOWEGO „WIERZYCA”

Rzeka Wierzyca jest lewobrzeżnym dopływem Wisły, uchodzącym do niej w Gniewie. Jej długość wynosi 160 km. Jej źródła leżą na Pojezierzu Kaszubskim, niedaleko Będomina.

Wierzyca jest szlakiem o charakterze nizinnym, prowadzącym przez tereny łąkowe i leśne. Przeszkody na trasie stanowią jazy i elektrownie, niskie kładki, zwalone drzewa, dające się jednak w większości ominąć i gałęzie zwieszające się nad nurtem. O miejsce na biwak dla większych grup nie jest łatwo.

Jest to w większości biegu szlak łatwy, nieco trudny na odcinkach za Nową Kiszewą, przed i za Zamkiem Kiszewskim, od ujścia Wietcisy do ujścia Węgiermucy i od Brodzkich Młynów do ujścia, uciążliwy. Jest to szlak malowniczy, najpiękniejsza część to odludny odcinek od Bożepola Szlacheckiego do Starogardu Gdańskiego oraz okolice Klonówki.

Cały szlak można przebyć w ciągu 7 dni.

128,5 Stary Bukowiec, dawny młyn. Przenoska 50 m: lądować między jazami na wyspie, niewygodnie - przy brzegu drewniane pale, wodować na prawej odnodze. W pobliżu sklep. Malowniczy leśny odcinek. Woda przezroczysta, dno piaszczyste. Niski mostek.

125,8 Z prawej strony ujście dopływu z jez. Przywłoczno - do jeziora około 700 m pod prąd strugą o zielonkawej wodzie.

125,2 Ruda, gospodarstwo rybne na terenie dawnego młyna. Przenoska ok. 120 m: wysiadać na kładkę przy budynku, przenosić przez drogę, lewą stronę wzdłuż budynków i dalej na wprost

przez drzewa i łąkę nad rzekę.

123,7 Bartoszylas, most.

122,9 Z prawej strony ujście strugi z jez. Krąg, długości około 300 m. Dwa niskie mostki. Rzeka płynie wśród łąk. Z lewej szeroki nasyp nie zrealizowanej linii kolejowej.

118,6 Stara Kiszewa, most drogowy, obok neogotycki kościół z XIX w. Sklepy. Prąd szybki, kamieniste bystrza.

Stara Kiszewa

Duża wieś nad Wierzycą, położona przy szosie Kościerzyna Zblewo. Pierwsza wzmianka o osadzie Kissow pochodzi z 1269 roku...

116,7 Zamek Kiszewski, most, jazy, mała elektrownia wodna. Przenoska 130 m do połączenia odnóg, na połączeniu możliwy biwak. Nad zbiornikiem elektrowni na lewym brzegu pozostałości zamku krzyżackiego, zachowane mury przedzamcza, brama przebudowana w stylu renesansowym i dworek z XIX w. Można je zwiedzać za opłatą po uzgodnieniu z obecnym właścicielem terenu - dzwonek przy bramie. Odcinek o bystrym nurcie.

Zamek Kiszewski

Wieś położona nad rzeką Wierzycą, około 4,5 km na północ od osiedla Płociczno. Prawdopodobnie już w X wieku znajdował się tu drewniany gród książąt pomorskich...

114,6 Z lewej strony ujście rzeki Małej Wierzy, zwanej też Kaczynką, stanowiącej alternatywny dla dotychczasowego odcinka Wierzy szlak kajakowy dostępny od jez. Gatno (do ujścia 21 km).

113,3 Bożepole Szlacheckie, most. Odcinek leśny, na brzegach las, leszczyny. Kładka.

110,6 Górne Maliki, most.

109,0 Z prawej strony ujście dopływu z jezior Czyżon, Wielkie i Struga, do jez. Czyżon 500 m.

108,6 Dolne Maliki, most. Rzeka meandruje wśród łąk i oddalonych od niej, porastających zbocza doliny lasów. Piękny, odludny odcinek aż do ujścia Wietcisy.

103,4 Pogódki, most drogowy. Na prawym brzegu kościół poewangelicki, neogotycki, na lewym brzegu katolicki barokowy z początku XVIIIw., z jednolitym barokowo-rokokowym wyposażeniem. Sklepy. Niska kładka.

Pogódki

Wieś położona nad Wierzą, oddalona na północny wschód od Garczyna i południe od Skarszew. Miejscowość wielodrożna, jedna z najstarszych osad na ziemi pomorskiej...

101,2 Most na drodze z Pogódek do wsi Jaroszewy.

93,5 Ujście rzeki Wietcisy z lewej strony, stanowiącej szlak kajakowy długości 25 km od wsi Lubieszyn. Most drogowy. Za nim z lewej strony możliwy biwak. Rzeka przyspiesza, pojawiają się zwalone drzewa i głazy w korycie.

Skarszewy

Miasto leży na podłużnym, znacznym wzniesieniu, oblany od północy i zachodu wodami wijącej się zakolami Wietcisy, lewobrzeżnego dopływu Wierzy, a od południa ograniczona bagnistym obniżeniem terenu...

89,9 Czarnocińskie Piece, elektrownia wodna. Przenoska prawą stroną 80 m: lądować przy betonowym nabrzeżu zbiornika. Możliwy biwak po uzgodnieniu z obsługą elektrowni. Niżej

wiadukt nieczynnej linii kolejowej i most drogowy w miejscowości Zapowiednik. Aż do Starogardu Gdańskiego las, bystrza, zwalone drzewa. Odcinek ten pokonujemy w około 3 - 4 godziny.

Elektrownia wodna Czarnocińskie Piece

Elektrownię Czarnocińskie Piece Wiek uruchomiono w 1906 roku, do której projektowania przyczyniła się firma Meyerów z Gdańska, przeprowadzając w 1905 roku m.in. badania hydrologiczne...

85,6 Bączek, most drogowy.

78,9 Kręski Młyn, most drogowy. Z prawej strony ładna łączka - możliwość biwakowania po uzgodnieniu z właścicielem terenu. Po około kilometrze most kolejowy.

73,9 Most kolejowy. Przed mostem - bystrze. Z prawej strony ujście rzeki Piesienicy - szlaku kajakowego o długości 17 km od jez. Niedackiego, dostępnego na całej długości jedynie przy bardzo wysokim stanie wody.

70,6 Pierwszy most drogowy w Starogardzie Gdańskim. Dalej przy mostku w parku stacja wodna ZHP; drużyna wodna ZHP w Starogardzie Gd. została założona została już w 1935 roku.

69,3 Starogard Gdański, most drogowy w centrum miasta. Z prawej strony starówka: Baszta Gdańska z Muzeum Ziemi Kociewskiej i inne pozostałości murów obronnych, kościół gotycki św. Mateusza ze świetnymi szczytami oraz cennym freskiem Sądu Ostatecznego z XV w. nad łukiem tęczowym, ratusz staromiejski z XIX w., kamieniczki, kościół neogotycki św. Katarzyny. Muzea.

Rozwidlenie odnóg, w prawo odchodzi kanał do elektrowni. Przenoska około 80 m. Wodować przed jazami z lewej strony w wyrwie w betonowym nabrzeżu, przenieść kajak nad metalową barierką na ścieżkę parkową i przez przejście dla pieszych przez szosę na rzekę. Do połączenia odnóg kamieniste mielizny. Most drogowy. Przed połączeniem odnóg niewysoki próg - spławić kajaki lub ostrożnie spływać.

Starogard Gdański

Miasto powiatowe, jedna z najstarszych miejscowości polskich, w najdawniejszych zapisach (1186, 1198) - Starigrod, co należy odczytać jako stary gród...

67,7 Most kolejowy.

63,7 Kilkaset metrów dalej elektrownia wodna w Owidzkim Młynie. Przenoska prawą stroną 80 m przez teren zakładu po uzgodnieniu z jego obsługą otwarcia bramy wyjściowej. Wodowanie niewygodne z betonowego nabrzeża za budynkiem elektrowni. Malowniczy i nieco trudny odcinek. Aż do Kolinckiego Młyna prąd szybki, w nurcie pnie drzew, krzaki wierzb nisko nad wodą. Brzegi muliste, zadrzewione.

Elektrownia wodna Owidz

Zamożny starogardzki ród Wiechertów w początkach dwudziestego stulecia wykupił młyny wodne na środkowej Wierzycy. Koła wodne zastąpiono turbinami...

Grodzisko w Owidzu

Grodzisko położone jest na zachodnim brzegu Wierzycy i znajduje się w odległości około 2 km od Starogardu Gd. Grodzisko Był to bardzo dobry punkt obronny, chroniony także wodami rzeki Wierzycy...

58,8 Barchnowy, most drewniany.

51,5 Kolincki Młyn, elektrownia wodna na końcu sporego stawu. Przenoska prawą stroną przy jazach stromo w dół około 50 m. Wodowanie niewygodne z kamienistego, zachwaszczonego nabrzeża. Przed połączeniem z kanałem elektrowni betonowy stopień wodny - spuszczenie kajaków. Za połączeniem odnóg most drogowy. Bardzo malowniczo, las na brzegach, bystrza wymagające uwagi, zwalone drzewa. Na prawym brzegu niewidoczna z rzeki wieś Klonówka.

Elektrownia wodna Kolincki Młyn

Początki elektrowni wodnej sięgają 1911 roku, kiedy to firma Wiechert przebudowała istniejący tu stary młyn zbożowy na nowocześniejszy o spadzie 2,75 m i mocy 40 KM...

Klonówka

Wieś leżąca nad Wierzycą, na trasie Stargard Gdański - Pelplin. Należy do jednej z najstarszych miejscowości regionu. Pierwsze zapisy pochodzą z 1341 roku...

48,4 Most drogowy, za nim spadek wody po dawnym spiętrzeniu młyńskim. Można spływać. W dalszym ciągu sporo zwalonych drzew, nurt bystry. Na lewym brzegu rozległe lasy.

42,9 Rajkowski Młyn, most drogowy. Dalej dwa drewniane mostki, pierwszy częściowo zniszczony. Za drugim mostkiem na lewym brzegu ładne miejsce na biwak z dobrym dostępem do wody. Wierzby zarastają znaczną część nurtu.

Rajkowy

Jedna z najstarszych osad pomorskich, posiadłość cystersów oliwskich darowana im przez Sambora w 1224 roku. W pobliżu wsi znajduje się pochodzące z wczesnego średniowiecza grodzisko...

40,3 Ujście rzeczki Węgiermucy z prawej strony. Odtąd aż do Pelplina brak poważniejszych przeszkód. Pod lasem sosnowym z lewej strony ładne miejsce na biwak i kąpiel. Rzeka płynie wśród łąk.

33,0 Przy lewym brzegu „Diabelski Kamień” - według podania diabeł niósł go, by zniszczyć katedrę w Pelplinie, ale nie zdążył tego zrobić przed porannym biciem w dzwony i upuścił głaz do rzeki. Most drewniany na początku miasteczka.

30,5 Pelplin, jaz, przenoska prawym brzegiem 20 m. Za zastawkami płytko, holowanie kajaków. Most drogowy. Z lewej strony monumentalna ceglana katedra gotycka, jedna z najcenniejszych w Polsce - zwiedzanie po zgłoszeniu się przy furcie seminarium. Dwa mosty drogowe, za drugim bystrze.

Pelplin

Istnienie Pelplina datuje się 1274 roku, kiedy to książę Mestwin założył tu opactwo cysterskie. Prawa miejskie nadano miastu dopiero w 1931 r. W mieście znajduje się gotycki zespół klasztorny cystersów...

28,8 Most kolejowy, pod nim bystrze. Na prawym brzegu wieś Rożental, dalej - Iaski.

20,4 Stocki Młyn, elektrownia wodna. Z prawej wieś Kulice. Przenoska prawą stroną przez drogę i stromo w dół obok jazów. Holowanie kajaków po rumowisku, mało wody aż do połączenia z kanałem z elektrowni. Obfite zadrzewienie przybrzeżne, przeszkód mało.

Elektrownia wodna Stocki Młyn

Poprzednio w tym samym przekroju rzeki Wierzyca użytkowany był młyn wodny, o którym brak bliższych danych. Pierwszym właścicielem elektrowni była Elektrownia Obwodowa Pomorze Stocki Młyn sp.z o.o...

14,1 Ujście rzeczki Janki z prawej strony.

12,2 Brody, most drogowy. Wysokie, połogie lewe zbocza doliny.

6,0 Most kolejowy, kilkaset metrów za nim elektrownia w Brodzkich Młynach. Przenoska prawą stroną przez drogę 60 m. Bystrza, zwalone drzewa, nurt pod gałęziami wierzb. Ostatni dość trudny odcinek.

1,5 Gniew, most na drodze nr 1. Pod nim bystrze. Kilkaset metrów dalej most drewniany, przy którym najdogodniej zakończyć spływ. W pobliżu zabytkowe centrum Gniewu: zamek krzyżacki, ratusz, gotycki kościół i kamieniczki.

Gniew

Pierwsza wzmianka o grodzie pochodzi z roku 1229, prawa miejskie uzyskał Gniew w 1297 r. Miasto zachowało unikatowy, gotycki układ zabudowy z fragmentami murów obronnych, baszt i

domów przymurnych...

0,0 Ujście Wierzycy do Wisły, zaraz za nim prom na Wiśle.